

ПОСАДОВА ІНСТРУКЦІЯ учителя української мови та літератури

I. Загальні положення

1. Дана інструкція розроблена на підставі тарифно-кваліфікаційної характеристики вчителя, Законів України «Про освіту», «Про охорону праці», Типового положення про атестацію педагогічних працівників, Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти, затвердженого наказом МОН України від 26.12.2017 № 1669, Положення про розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу, затвердженого наказом МОН від 16.05.2019 № 659, Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Держкомітету України з нагляду за охороною праці від 15.11.2014 № 255 (зі змінами).
2. Учитель призначається і звільняється з посади директором школи.
3. Учитель підпорядковується безпосередньо директору школи.
4. У своїй діяльності учитель керується Конституцією України, Законами України, Указами Президента України, рішеннями Уряду України і органів управління освітою всіх рівнів з питань освіти і виховання учнів, Закону України про працю, Кодексу про працю та інших нормативно правових актів з охорони праці.
5. Учитель дотримується Конвенції про права дитини.

II. Завдання та обов'язки

1. Планує, здійснює навчання, виховання та розвиток учнів як особистостей.
 2. Сумлінно працює, забезпечує умови для засвоєння учнями навчальних програм на рівні обов'язкових державних вимог, використовує при цьому різноманітні прийоми, методи й засоби навчання.
 3. Виконує навчальний режим, вимоги Статуту і правила внутрішнього розпорядку закладу освіти.
 4. Систематично готується до проведення уроків та підвищує свою професійну кваліфікацію, бере участь у діяльності методичного об'єднання та інших формах методичної роботи, які прийняті у закладі освіти.
 5. За результатами атестації педагогічним працівникам присвоюються кваліфікаційні категорії: «спеціаліст», «спеціаліст другої категорії», «спеціаліст першої категорії», «спеціаліст вищої категорії».
- Кваліфікаційна категорія «спеціаліст» присвоюється педагогічним працівникам з повною вищою освітою, діяльність яких характеризується: здатністю забезпечувати засвоєння учнями навчальних програм; знанням основ педагогіки, психології, дитячої та вікової фізіології; знанням теоретичних основ та сучасних досягнень науки з предмета, який вони викладають; використанням інформаційно-комунікаційних технологій, цифрових освітніх ресурсів у навчально-виховному процесі; вмінням вирішувати педагогічні проблеми; вмінням установлювати контакт з учнями (вихованцями), батьками, колегами по роботі; додержанням педагогічної етики, моралі.
 - Кваліфікаційна категорія «спеціаліст другої категорії» присвоюється педагогічним працівникам, які відповідають вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст», та які постійно вдосконалюють свій професійний рівень; використовують диференційований та індивідуальний підхід до учнів; володіють сучасними освітніми технологіями, методичними прийомами, педагогічними засобами, різними формами позаурочної (позанавчальної) роботи та їх якісним застосуванням; застосовують інноваційні

технології у навчально-виховному процесі; знають основні нормативно-правові акти у галузі освіти; користуються авторитетом серед колег, учнів та їх батьків.

- Кваліфікаційна категорія «спеціаліст першої категорії» присвоюється педагогічним працівникам, які відповідають вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст другої категорії», та які використовують методи компетентнісно-орієнтованого підходу до організації навчального процесу; володіють технологіями творчої педагогічної діяльності з урахуванням особливостей навчального матеріалу і здібностей учнів; впроваджують передовий педагогічний досвід; формують навички самостійно здобувати знання й застосовувати їх на практиці; уміють лаконічно, образно і виразно подати матеріал; вміють аргументувати свою позицію та володіють ораторським мистецтвом.
 - Кваліфікаційна категорія «спеціаліст вищої категорії» присвоюється працівникам, які відповідають вимогам, встановленим до працівників з кваліфікаційною категорією «спеціаліст першої категорії», та які володіють інноваційними освітніми методиками й технологіями, активно їх використовують та поширюють у професійному середовищі; володіють широким спектром стратегій навчання; вміють продукувати оригінальні, інноваційні ідеї; застосовують нестандартні форми проведення уроку (навчальних занять); активно впроваджують форми та методи організації навчально-виховного процесу, що забезпечують максимальну самостійність навчання учнів; вносять пропозиції щодо вдосконалення навчально-виховного процесу в навчальному закладі.
 - Присвоєння кваліфікаційних категорій за результатами атестації здійснюється послідовно. Педагогічні працівники, які в міжатастаційний період підготували переможців III етапу всеукраїнських або міжнародних учнівських та студентських олімпіад з базових навчальних предметів; переможців III етапу всеукраїнських або міжнародних спортивних змагань; переможців всеукраїнських конкурсів фахової майстерності серед учнів професійно-технічних навчальних закладів, переможців всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук, а також педагогічні працівники, які стали переможцями або лауреатами конкурсів фахової майстерності, що проводяться центральними органами виконавчої влади, мають наукові ступені, вчені або почесні звання, якщо їх діяльність за профілем збігається з наявним науковим ступенем, ученим (почесним) званням, атестуються без додержання послідовності в присвоєнні кваліфікаційних категорій та строку проведення позачергової атестації.
6. Відповідає за безпечний стан робочих місць учнів.
 7. Дотримується дисципліни праці та педагогічної етики.
 8. Вивчає індивідуальні особливості школярів, сприяє розкриттю обдарувань і здібностей учнів, ініціює різні форми співпраці з батьками, колегами та адміністрацією школи по розвитку талантів обдарованих дітей.
 9. Проводить індивідуальну, позакласну роботу з учнями з предмету, який викладає.
 10. Бере участь у проведенні підсумкової державної атестації учнів випускних класів.
 11. Особистим прикладом утверджує повагу до принципів загальнолюдської моралі.
 12. Виховує в учнів повагу до батьків, жінки, культурно-національних, духовних, історичних цінностей України, дбайливе ставлення до навколишнього середовища.
 13. Готує учнів до свідомого життя в душі взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етичними, національними, релігійними групами.
 14. Дотримується педагогічної етики, поважає гідність учнів, захищає їх від будь-яких форм фізичного та психічного насильства (булінгу), організовує залучення батьків до проведення виховної роботи з учнями, протидіє домашньому насильству, нещасним випадкам, які трапляються на вулиці, сприяє створенню комплексної системи виховання.
 15. Вимагає від учнів дотримання навчальної дисципліни.
 16. Веде в установленому порядку тематичне, календарне та поурочне планування навчальної роботи.
 17. Виконує рішення педради, нарад, шкільних комісій, накази і розпорядження адміністрації.
 18. Бере участь у роботі методичного об'єднання навчального закладу.
 19. Вносить пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу в закладі.
 20. Постійно підвищує професійний рівень, педагогічну майстерність, загальну культуру.
 21. Замінює за розпорядженням адміністрації закладу уроки тимчасово відсутніх учителів.

22. Впроваджує в освітній процес сучасні інформаційно-комунікаційних технології.
23. Береже обладнання, інвентар, навчальні посібники тощо, виховує в учнів бережливе ставлення до шкільного майна.
24. Веде відповідну шкільну документацію, вчасно подає звіти адміністрації школи.
25. Контролює забезпечення здорових безпечних умов навчання та праці.
26. Дотримується вимоги з охорони праці, безпеки життєдіяльності, передбачених відповідними правилами та інструкціями з охорони праці.
27. Чергує по школі відповідно до графіка чергувань на перервах між заняттями, а також за 15 хвилин до початку і протягом 15 хвилин після закінчення занять.
28. Періодично проходить медичний огляд згідно вимог чинного законодавства.

III. Права

1. Участь в управлінні закладу у порядку, передбаченому його Статутом.
2. Захист професійної честі і гідності.
3. Ознайомлення зі скаргами та іншими документами, які містять оцінку його діяльності, надання відповідних пояснень.
4. Захист своїх інтересів самостійно і /або через представника, в тому числі адвоката, у випадку дисциплінарного або службового розслідування, пов'язаного з порушенням педагогом норм професійної етики.
5. Конфіденційність дисциплінарного (службового) розслідування, за винятком випадків, передбачених законодавством.
6. Вільний вибір і використання методик навчання й виховання, навчальних посібників та матеріалів, підручників, методик оцінювання учнів.
7. Підвищення своєї кваліфікації.
8. Проходження атестації на відповідну кваліфікаційну категорію.
9. Розгляд питань і прийняття рішень тільки в межах своєї компетенції.
10. Надання учням під час занять і перерв обов'язкових для виконання розпоряджень, що стосуються організації занять і дотримання дисципліни, притягнення учнів до дисциплінарної відповідальності у випадках, передбачених Статутом школи і правилами внутрішнього розпорядку школи.
11. Має право вносити пропозиції під час перегляду інструкцій з охорони праці.
12. Приймає рішення з охорони праці, усуває порушення з охорони праці, бере участь у роботі комісії з охорони праці.

IV. Відповідальність

1. Життя і здоров'я учнів під час освітнього процесу.
2. Засвоєння учнями навчальних програм на рівні обов'язкових державних вимог.
3. Ведення відповідної документації.
4. Робота відповідно до розкладу уроків.
5. Виконання рішень педагогічної ради, шкільної комісії, наказів і усних розпоряджень адміністрації.
6. Дотримання учнями вимог безпеки життєдіяльності, охорони праці.
7. Дотримання законних прав і свобод учнів.
8. За неналежне виконання або невиконання своїх посадових обов'язків, що передбачені цією посадовою інструкцією, - в межах, визначених чинним законодавством України про працю.
9. За правопорушення, скоєні в процесі своєї діяльності, - в межах, визначених чинним адміністративним, кримінальним та цивільним законодавством України.
10. За завдання матеріальної шкоди – в межах, визначених чинним цивільним законодавством та законодавством України про працю.
11. За використання методів виховання, пов'язаних з фізичним і / чи психологічним насиллям над особистістю учня (булінгу), а також скоєння іншого аморального вчинку, учитель може бути звільнений з посади відповідно до трудового законодавства.
12. За невиконання або неналежне виконання завдань і обов'язків з охорони праці, порушення внутрішнього розпорядку.
13. За використання нецензурної лексики під час освітнього процесу.
14. За появу на роботі в стані алкогольного сп'яніння чи з ознаками постпохмільного синдрому.

V. Повинен знати

1. Вимоги чинного законодавства.
2. Основні напрями і перспективи розвитку освіти і педагогічної науки.
3. Організацію освітнього процесу і методи управління ним.
4. Теорію і методику виховання, плани, програми.
5. Методи обліку і аналізу контролю діяльності структурних підрозділів.
6. Педагогіку, загальну і вікову психологію, фізіологію дітей та підлітків.
7. Основні закономірності особистісного розвитку дітей, підлітків, молоді, специфіку їх потреб, інтересів, мотивів, ступінь їх задоволення.
8. Державну мову.
9. Нормативно-правові акти з охорони праці для виконання посадових обов'язків.

VI. Кваліфікаційні вимоги

1. Учитель має середню спеціальну або вищу освіту на рівні бакалавра, спеціаліста або магістра, професійно компетентний. Забезпечує нормативні рівні й стандарти навчально - виховної роботи, відповідає загальним етичним та культурним вимогам до педагогічного працівника.
2. Учитель II категорії має фахову вищу освіту, виявляє достатній професіоналізм, володіє сучасними формами, методами організації освітнього процесу, досяг вагомої результативності у педагогічній діяльності, відзначається загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Стаж педагогічної роботи – не менше 3 років.
3. Учитель I категорії має відповідну фахову вищу освіту, виявляє ґрунтовну професійну компетентність, добре володіє ефективними формами організації освітнього процесу, досяг значних результатів у розв'язанні педагогічних завдань, відзначається загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Стаж педагогічної роботи – не менше 5 років.
4. Учитель вищої категорії має відповідну фахову вищу освіту, виявляє високий рівень професіоналізму, ініціативи, творчості, досконало володіє ефективними формами, методами організації освітнього процесу, забезпечує високу результативність, якість своєї праці, відзначається загальною культурою, моральними якостями, що служать прикладом для наслідування. Стаж педагогічної роботи – не менше 8 років.
5. Учитель повинен періодично проходити навчання та перевірку знань з охорони праці та безпеки життєдіяльності на базі навчального закладу.

VII. Взаємовідносини (зв'язки) за посадою, професією

Учитель взаємодіє з:

- учнями, їх батьками або особами, які їх замінюють;
- адміністрацією закладу освіти;
- педагогічним колективом;
- методичними об'єднаннями навчального закладу;
- органами управління освітою;
- громадськими організаціями, позашкільними та культурно-освітніми закладами, державними установами;
- правоохоронними органам.

Погоджено:

Голова профкому

Н.В. Туліна